

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2004-3-89 (Devralma)
Karar Sayısı : 04-57/769-194
Karar Tarihi : 2.9.2004

10

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY,
Murat GENCER, Rıfık ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI,
Süreyya ÇAKIN

B. RAPORTÖRLER: Meltem BAĞIŞ AKKAYA, Ümit GÖRGÜLÜ

20

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : - Associated British Foods plc
Temsilcisi Av. Sinan NAİPOĞLU
Sümbül Sokak No:41-43 34335 1. Levent- İstanbul

D. TARAFLAR : - Burns Philp Netherlands European Holdings BV Officia
1, De Boelelaan 7, 1083 HJ Amsterdam HOLLANDA

30

- Associated British Foods plc.
Weston Centre, Bowater House, 68 Knightsbridge
Londra SW1X 7LQ İNGİLTERE

E. DOSYA KONUSU: Burns Philp and Company Limited'(Burns Philp Holdings)in Türkiye'deki dolaylı iştiraki Mauri Maya Sanayi ve Ticaret A.Ş.(Mauri Maya)'nin hisselerinin % 99.99'unu elinde bulunduran Burns Philp Netherlands European Holdings BV'(Burns Philp)nin hisselerinin tamamının Associated British Foods plc tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

40

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 11.8.2004 tarih ve 4483 sayı ile giren bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 20.8.2004 tarih, 2004-3-89/Öİ-04-MBA sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 31.8.2004 tarih ve REK.0.07.00.00/188 sayılı Başkanlık önergesi ile 04-57 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

50

G.RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; Burns Philp'in Türkiye'deki dolaylı iştiraki Mauri Maya'nın hisselerinin % 99.99'unu elinde bulunduran

Burns Philp'in hisselerinin tamamının Associated British Foods plc (ABF) tarafından devralınması işleminin 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında bir devir işlemi olduğu; ancak bu işlem sonucunda ilgili pazarlarda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde belirtilen hakim durumun yaratılması veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle, bildirim konusu devralma işlemine izin verilmesinin uygun olacağı ifade edilmektedir.

60 H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1. 1. Burns Philp Netherlands European Holdings BV (Burns Philp)

1994 yılında kurulan Burns Philp, Avusturya Menkul Kıymetler Borsası'na kote Burns Philp Holdings Avustralya'nın % 100 iştirakidir. Burns Philp'in, dünya çapında maya, yiyecek katkısı ve tüketici markalı yiyecek ürünleri üreticisi olan Burns Philp Holdings'in alt grup şirketi olarak faaliyet göstermekten başka bir aktivitesi bulunmamaktadır. Burns Philp Holdings, Burns Philp Grubu'nun ana şirketidir. Burns Philp Grubu'nun dünya çapındaki yıllık cirosu yaklaşık (.....) Amerikan Doları'dır (yaklaşık ..... trilyon TL) ve bu rakamın (.....) Amerikan Dolar'lık (yaklaşık ..... trilyon TL) kısmı maya, maya özleri ve fırıncılık hammaddeleri içindir. Burns Philp, Burns Philp & Company Limited'in Avrupa'daki maya ve fırıncılık hammaddeleri işlerinin holding şirketidir. Devralma işlemiyle ABF'nin Burns Philp Holdings'in Mauri Maya Sanayi ve Ticaret A.Ş. dahil olmak üzere maya ve fırıncılık hammaddeleri bölümündeki iştiraklerinin devralınması tasarlanmaktadır.

80 Burns Philp Holdings şirketlerinin asıl faaliyet alanı dünya çapında maya, yiyecek katkı maddeleri ve tüketici markalı yiyecek üretimidir. Burns Philp'in ana holding şirketi Burns Philp Holdings, maya, maya özleri ve fırıncılık hammaddeleri alanlarında faaliyet gösteren Burns Philp grubundaki kontrolü sağlayan hisselerini satmaktadır. Ancak Burns Philp Grubu'nun Türkiye satışlarının tamamı Burns Philp'in doğrudan Burns Philp Holdings'in de dolaylı iştiraki olan Mauri Maya Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından ve sadece maya alanında gerçekleştirilmiştir.

H.1. 2. Mauri Maya Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Mauri Maya)

90 Devreden şirket olan Burns Philp, Türkiye'de iştiraki Mauri Maya aracılığıyla doğrudan faaliyet göstermektedir. Mauri Maya 1987'de kurulmuştur ve herhangi bir iştiraki bulunmamaktadır. Yaş maya üretimi ve satışıyla iştigal etmektedir. Mauri Maya'nın hisse yapısına Tablo 1'de yer verilmiştir.

Tablo 1: Mauri Maya'nın Hissedarlık Yapısı

Hissedarın adı/ünvanı	Hisse Adedi	Hisselerin Nominal Değeri (TL)	Hissedarlık oranı (%)
Burns Philp Netherlands European Holdings BV	1.279.999.864	6.399.999.320.000	99.99
Dennis Raylamberth	34	170	0.0025
John Thomas Lynch	34	170	0.0025
John Gerard McKenna	34	170	0.0025
A. Bülent Özer	34	170	0.0025
Toplam	1.280.000.000	6.400.000.000.000	100

Mauri Maya'nın Yönetim Kurulu üyeleri John Thomas Lynch, John Gerard McKenna ve A. Bülent Özer'dir. Sözü edilen yönetim kurulu üyeleri Türkiye'deki etkilenen pazarlarda faaliyet gösteren başka hiçbir teşebbüsün yönetim kurulu üyesi değildir.

H.1.3. Associated British Foods plc. (ABF)

110 ABF'nin Türkiye'de herhangi bir iştiraki bulunmamaktadır; ancak ABF Grup Şirketleri ihracat aracılığıyla 2003 yılında Türkiye'de toplam (.....) İngiliz Sterlini (..... TL) ciro elde etmiştir. ABF, İngiliz hukukuna uygun olarak kurulmuş, Londra Borsa'sına kayıtlı bir şirkettir. Türkiye'de faaliyet gösteren ABF grubu şirketleri şunlardır: AB Technology Limited (fırıncılık emülgatörleri alanında; ..... İngiliz Sterlini; ..... TL), AB Enzymes GmbH (fırıncılık enzimleri, meşrubat enzimleri, yem enzimleri ve tekstil enzimleri; ..... İngiliz Sterlini; ..... TL), Twinings Grubu: R Twinings and Company Limited ve Jackson's of Piccadilly Limited (çay alanında; ..... İngiliz Sterlini; ..... TL), SPI Grubu (anti-asitler alanında; ..... İngiliz Sterlini; ..... TL). Tüm bu adı
120 geçen şirketler ABF'nin % 100 iştirakleridir.

13 Eylül 2003 itibarıyla Wittington Investments Limited, iştiraki olan Howard Investments Limited adlı teşebbüs ile birlikte ABF'nin toplam hisselerinin % 54.5'ini elinde bulundurmaktadır. Ancak ABF üzerindeki nihai kontrol 1958 yılında kurulan ve bir İngiliz hayır kuruluşu olan Garfield Weston Foundation'a aittir. Foundation'ın ABF üzerinde doğrudan bir menfaati bulunmamakla birlikte Foundation, 13 Eylül 2003 tarihi itibarıyla Wittington Investments Limited'in hisselerine bölünmüş sermayesinin % 79.2'sine denk gelen bölümünü elinde tutmaktadır. ABF'nin kamuya açık kayıtlardan edindiği bilgilere göre ne
130 Wittington Investmnets Limited'in ne de Foundation'ın Türkiye'de herhangi bir faaliyeti bulunmaktadır. Ayrıca Burns Philp ve ABF'nin Türkiye'de çakışan hiçbir faaliyeti bulunmamaktadır.

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

140 Devrolunan Mauri Maya'nın faaliyet gösterdiği pazar "yaş ekmek mayası" pazarıdır. Her ne kadar Burns Philp ve ABF'nin maya alanında çakışan faaliyeti bulunmasa da, ilgili ürün pazarı "yaş ekmek mayası pazarı" olarak tespit edilmiştir.

H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

Söz konusu ürünün tüm Türkiye genelinde satışı ve dağıtımı yapıldığından, ilgili coğrafi pazar "Türkiye Cumhuriyeti sınırları" olarak tespit edilmiştir.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

150

H.3.1. Devralma İşlemi

Bildirime konu işlem neticesinde, Burns Philp and Company Limited'in Türkiye'deki dolaylı iştiraki Mauri Maya hisselerinin % 99.99'unu elinde bulunduran Burns Philp Burns Philp hisselerinin tamamının ABF tarafından devralınacağı taraflarca bildirilmektedir.

160 Bildirim konusu işlemde; Mauri Maya'nın ilgili ürün pazarındaki pazar payı 1997/1 sayılı Tebliğdeki %25'lik eşiği aşmamakla birlikte; son mali yıl Türkiye cirosu (.....) TL olup, 25 trilyon TL'lik ciro eşiğini aşmaktadır. Bu bağlamda, bildirim konusu devir işlemi, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesi kapsamında izne tabi bir devralmadır.

H.3.2. Pazar Payları ve Cirolar

170 İlgili ürün pazarlarında devralan ABF'nin herhangi bir faaliyeti bulunmadığından ilgili ürün pazarında pazar payı ve cirosu da bulunmamaktadır. Devreden Burns Philp ise ilgili ürün pazarında sadece Mauri Maya vasıtasıyla faaliyet göstermektedir. Mauri Maya'nın pazar payı Temmuz 2004 itibarıyla yaklaşık % (...) 'dir. Dolayısıyla devir işleminden sonra ilgili ürün pazarında herhangi bir pazar payı değişikliği olmayacaktır. Bildirim konusu devralmanın taraflarının toplam pazar payları 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ'de aranan % 25'lik pazar payı eşiğinin altında kalmaktadır.

180 Diğer yandan, Mauri Maya'nın en son mali yılı 30 Haziran 2004 itibarıyla bitmiştir. Bu son mali yıl içinde Mauri Maya'nın ilgili ürün pazarındaki cirosu (.....) TL'dir. Dolayısıyla tarafların ilgili ürün pazarındaki toplam ciroları (.....) TL olup, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde değişiklik yapılmasına ilişkin 1998/2 sayılı Tebliğ'de belirtilen 25 trilyon TL ciro sınırını aşmaktadır.

190 Mauri Maya'nın faaliyet gösterdiği Türkiye'deki ilgili ürün pazarında ABF'nin herhangi bir faaliyeti olmaması nedeniyle, dosya konusu devralma sonrasında ilgili ürün pazarlarında yoğunlaşma artışı görülmeyecektir. Dolayısıyla ilgili ürün pazarlarında bildirim konusu devir işlemi sonucunda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi anlamında hakim durum yaratılması veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılması söz konusu değildir.

H.3.3. Hisse Alım Anlaşmasında Yer Alan Yan Sınırlamalara İlişkin Değerlendirme

200 Taraflar arasında imzalanan "Hisse Alım Anlaşması"nın 5.7 maddesinde Satıcılardan hiçbirinin yoğunlaşma işleminin kapanışı itibarıyla dünyanın herhangi bir yerinde dört yıl boyunca doğrudan ya da dolaylı olarak rekabetçi faaliyetlerde bulunmayacağı veya bu nevi faaliyetlere ilgi duymayacağı ve bağlı ortaklıkların da bu tip faaliyetlerde bulunmasına sebebiyet vermeyeceği belirtilmiş; ancak herhangi bir menkul kıymetler borsasına kote şirketlerin toplamda yaklaşık % 10'u oranındaki pasif yatırımlar istisna kabul edilmiştir.

Söz konusu anlaşma maddesi şu şekildedir:

Bölüm 5.7 Anlaşmanın Rekabet Etmemesi

210 (a) *Kapanıştan itibaren dört (4) sene süre ile, Satıcıların hiçbiri aşağıdakileri yapmayacak ve Satıcılar da ilgili iştiraklerinin her birinin aşağıdakileri doğrudan ya da dolaylı olarak yapmalarını sağlayacaktır:*

(i) *Dünyanın herhangi bir yerinde (A) ticari fırın piyasasındaki fırınlara tedarik edilmek üzere maya, ev kullanımı için maya veya maya özleri; veya (B) ticari fırınlar için fırın malzemeleri ((A) - (B), Rakip Faaliyetler) üretmek, dağıtmak, pazarlamak veya satmak;*

220 (ii) *Yukarıdaki madde (A) - (B)'de atıfta bulunulan ve halihazırda İş tarafından Alıcı ve İştirakleri dışındaki bir kişi tarafından satılan ürünlerden herhangi birini satın almak için mevcut veya eski herhangi bir müşteri aramak; ve*

(iii) *(A) İş'in herhangi bir çalışanını istemek, istihdam etmek veya tutmak veya (B) İş'in herhangi bir çalışanının İşte çalışmayı bırakmasını istemek veya teşvik etmek; ancak şu şartla ki, yukarıdaki hüküm özellikle bu çalışana yöneltilmemiş olan genel istekler veya iş ilanları ile ilgili yanıtlar veya takip edilerek işe alma durumları için geçerli olmayacaktır.*

(b) *İşbu anlaşma Bölüm 5.7(a) ihlal edilmeyecektir*

230 (i) *herhangi bir Satıcı veya bunların herhangi bir iştirakinin aşağıdakilerin sahipliğinin bir sonucu olarak:*

(A) *doğrudan ya da dolaylı olarak Rakip Faaliyetlerle iştigal eden bir Kişinin herhangi bir sınıf hisse senetlerinin toplamda yüzde onundan (% 10) azı;*

(B) Rakip Faaliyetlerin bu kişinin konsolide yıllık gelirlerinin yüzde onundan (% 10) daha azına tekabül ediyorsa, doğrudan ya da dolaylı olarak Rakip Faaliyetlerle iştirak eden bir Kişi; ancak şu şartla ki, ilgili pazardaki bu Rakip Faaliyetler Alıcının ve rakiplerinin Rakip Faaliyetler ile ilgili olarak yıllık gelirlerinin % 20'sinden azına tekabül ediyorsa;

240

(C) her türlü Alıkonan Tüzel Kişilik; ya da

(D) bu anlaşma tarihindeki Devredilen Varlıkların faaliyetleri noktasına kadar her türlü Devredilen Varlıklar; ya da

(ii) aşağıdakilerin sonucu olarak:

(A) Satıcılar veya iştiraklerinden herhangi biri tarafından Alıcı veya iştirakleri tarafından Alıcı veya iştirakleri tarafından sağlanan ürünlerin satışı veya dağıtılması; ya da

250

(B) Yeni Zelanda'daki mevcut Goodman Fielder un işi.

(c) İşbu Anlaşmanın başka hükümlerine rağmen, Madde IX uyarınca çarelerin ve yapılacak tazminat ödemelerinin ve kanun önündeki diğer çarelerin işbu anlaşma Bölüm 5.7(a)'daki hükümleri ihlali durumunda kafi olmayacakları hususunda anlaşılmış ve mutabık kalınmıştır. Alıcı bu taahhütlerin ihlali veya ihlal teşebbüsü ile ilgili olarak spesifik ifa çaresi de dahil olmak üzere adaletli çareye hak yetkili olacaktır."

260

Yukarıda yer verilen anlaşma hükmü çerçevesinde rekabetçi faaliyetler şu şekilde tanımlanmıştır: "ticari fırın endüstrisindeki fırınlara sağlanacak maya, ev fırıncılığında kullanılmak üzere tüketicilere sağlanan maya veya maya özleri; veya ticari fırınlar için fırıncılık hammaddeleri".

Bildirim Formu'nda yan sınırlamanın gerekçesi ise şu şekilde açıklanmıştır:

"Sözleşmenin 5.7 maddesi Türkiye'deki rekabet üzerinde son derece sınırlı bir etkiye sahiptir ve ancak bir yan sınırlama getirmektedir. Burns Philp Grubu'nun tüm maya ve fırıncılık hammaddeleri bölümünü devretmesine ilişkin Sözleşmeden beklenen yararları elde etmek amacını taşıyan bu hükümler rekabeti kısıtlamamaktadır. Ayrıca ABF, Burns Philp tarafından pazardaki uzun yıllar süren çalışmalar sonucu oluşturulmuş know-how ve müşteri portföyünü de devralmayı amaçlamaktadır. Bir diğer anlatımla, Sözleşmenin rekabet etmemeyi düzenleyen ilgili maddesi rekabeti önlemeyi amaçlamamaktadır ve rekabet üzerinde hiçbir olumsuz etkisi olmayacaktır."

270

280

Diğer yandan, ticari itibar ve know-how devrini içeren devir işlemlerinde öngörülen yan kısıtlamalara üç yılı aşmayacak şekilde Rekabet Kurulu tarafından izin verilmektedir. İstisna olarak, know-how'ın kapsamının veya yapısının gerektirmesi durumunda üç yılın üzerinde yan kısıtlama gerektiren devralma işlemlerine de izin verilebilmektedir .

290 Dosya konusu işlem hem know-how devrini hem de ticari itibar devrini içermektedir. Ayrıca söz konusu işlemde yukarıda yer verilen ve taraflarca öne sürülen rekabet etme yasağına ilişkin gerekçeler, devir işlemi bağlamında alıcı tarafından yapılan yatırımın büyüklüğü, fikri mülkiyet haklarının kapsamı, müşteri bağımlılığı, pazarın yapısı ve devralmanın dünya çapındaki tüm maya şirketlerini kapsadığı gibi unsurlar göz önünde bulundurulduğunda alıcının yapacağı yatırımlardan tam olarak yararlanabilmesi için, anılan yan sınırlamaların süresinin üç yıldan fazla - söz konusu dosya için dört yıl - olmasının makul sayılabileceği kanaatine varılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

300 Dosya konusu işlemin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında bir devir işlemi olduğuna; bununla birlikte 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi anlamında hakim durumun yaratılmasının veya mevcut bir hakim durumun daha da güçlendirilmesinin ve bunun sonucunda ülkenin bütünü yahut bir kısmında ilgili piyasalardaki rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına, dolayısıyla bildirim konu devir işlemine izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.